

כל שעה פרק שני פסחים

מא

עין משפט נר מצוה

קעז א ב מ"י פ"ח מהל' ק"פ הלכה ז ח סגן לאוין עז:
קעח ג מ"י פ"ו מהל' תמן הלכה ו טור ז"ע א"ח סימן תסא טע"ד:
קעט ד ה ו מ"י פ"ח מהלכות ק"פ הל' ו סגן לאוין עז:
קפ ז מ"י פ"ע מהלכות שבת הלכה ג:
קפא ח מ"י פ"ח מהל' ק"פ הלכה יי:

רבינו הגנאל

ת"ד ובשל מבושל במים, אין לי אלא במים, שאר משקים מניין, אמרת קל וחומר מה מים שאין מפיגין טעם הבשר אסור שאר משקין שמפיגין טעמו של בשר אינו דין שאסור, ר' אומר במים, אין לי אלא במים, שאר משקין כמים, מי פירות מנין, ח"ל ובשל מבושל במים מכל מקום, לר' דמפיק ליה מלשון בשול אפילו צלי קדר, כיון שהוא עשוי כמין בשול אסור הוא, ות"ק דממעט מכח הפגת הטעם צלי קדר מותר שאינו מפיג טעמו. ות"ק דמיימי ליה לשאר משקין כק"ו ובשל מבושל במים מנין, נטף מרוטבו על מביני מביני ליה דאפילו אם בשלו אחר שצלאו או צלאו אחר שבושלו חייב, וכו' יוסי דהאני יוצאין ברקיק השרוי אבל לא במבושל ואע"פ שלא נימוח, הרי לר' יוסי אע"פ כי רקיק זה אפיו הוא, כיון שבשלו יצא מתורת אפיו והרי הוא כמבושל. צלאו כל צרכו כגון דשויה חרובא פטור, אבל בשר חי לגמרי דלא עבר באש כלל אינו חייב. אמר רב חסדא המבשל בשבת בחמי טבריא פטור. דלא תולדות אור הן, פסח שבשלו בחמי טבריא פטור. אמר רבא ועובר משום דבעינן צלי אש וליכא. אמר רבא אבל נא

לא שמייע ר' בלומר לא סבירא לר' אף על גב דמניא כוותיה קסבר ממתניין פליגא: **מדאמר** שמואל אין הלכה ברבי יוסי. השתא מדמי חומץ לתרוסת וע"כ נראה לר"י דאמר לעיל [מ:] חומץ

אחרוסת קאמר. מי אית לך דרבנן נמי אחרוסת פליגי: לא סבירא לי אלא בתרוסת נמי שרו והלכה כמותן: **כווסיה** דרב כהנא **מסבירא**. דאמר רבנן אחרוסת לא פליגי וכי אמר שמואל הלכה כחכמים אחרדל קאמר: **אין הלכה כרבי יוסי**. דאמר לעיל [מ:] חומץ

וכין כך אסור משום לך לך אמרינן נזירא סמור סמור לכרמא לא תקרבו פליגי אדרב כהנא דהא רב כהנא דאמר אכל לתוך תרוסת דלברי הכל ישרף ולעולא לא אסר אלא משום לך לך אמרינן: **מאי** לאו מדא מצמת מחמע. קשה לר"י דלעיל קאמר י"א אף נותן את החומץ ואח"כ וכו' ופרקי' ולוקמא כר' יוסי דאמר שורן בחומץ וחומץ לומתן משמע דתנא קמא דיש אומרים היינו ת"ק דר' יוסי דלית ליה דחומץ כמית ואפילו הכי קאמר נותן הקמח ואח"כ נותן את החומץ אלמלא קסבר אע"ג דלא כמית חמועי נמי לא מחמע ואורי' דלעיל איירי לפי המסקנה דלחא:

אין מבשלים את הפסח לא במשקין וכו'. תימה למה שנאו כאן אי משום דתנא ירקות שלוקות ומבושלות א"כ מיד היה לו לשנות בסמוך אחריה: **איכא** בנייהו צלי קדר. פי' אי לוקה עליו אי לא אכל לכולי עלמא פסול הוא ועשה נמי אית ביה דללי מחמת ד"ה הוא א' כדאמרין בריש כ"ד כולין (לקמן עה): נטף מרוטבו על החרס וחזר עליו יטול את מקומו ג נגע בחרסו של תנור יקלוף את מקומו וכן שאר משקין לא אינטיקין למילף אלף לעינן מלקות אבל פשיטא דלכל הפחות איכא עשה דכי אס עלי אש וא"ת והיכי יליף שאר משקין מק"ו והא אין מזהירין מן הדין יש לומר דהא קל וחומר אינו אלא מגלה דבישול דקרא איירי אף בשאר משקין: **אמר רב כהנא** הא מני ר' יוסי היא. תימה דרב כהנא דמוקי לה כרבי יוסי לרבנן האי בשל מבושל מאי עבדי להו דללאו ואחר כך ביטלו לא כרין קרא דמסבירא ידעינן דבישול מצטל מגלה דבישול דכי היכי יוסי גבי מנה ג' יש לומר דרב כהנא סבר דרבי יוסי יליף ממשל מבושל דבישול מצטל אפיייה:

אבל לא במבושל. פ"ה דבישול מצטל ליה מתורת לחם ולפי' מיירי בצלילתו רכה דצלילתו עבד לא נפיק מתורת לחם ד' כדפירשתי לעיל ור"י מפרש דמיירי בצלילתו עבד ופסולה משום מנה עשירה ומיימי דכי היכי דסבר רבי יוסי דבישול מפיק ליה מתורת אפיייה לשוויה מנה עשירה

כאילו לא נאפה ה"ג גבי פסח עקר מיניה בישול ע"כ ליה: **עולא** אמר אפי' תיבא ר' באיר וכו'. הכא מדמי פסח לבישול מנה והיינו דלא כמסקנא דכ"ד מצרכין (בבב"ב דף נח): דקאמר התם עולא משמיה דר' יוחנן שלקות מצרכין עליהם שהכל לוקה

אחרוסת קאמר מר או אחרדל קאמר מר א"ל למאי נפקא מינה לדרב כהנא דאמר רב כהנא מחלוקת לתוך החרדל אבל לתוך החרוסת דברי הכל ישרף מיד א"ל (ב) לא שמייע לי בלומר לא סבירא לי א"ר אשי בוותיה דרב כהנא מסבירא מדאמר שמואל (ב) אין הלכה כרבי יוסי מאי לאו (ב) צמותי הוא דלא צמותי הא חמועי מחמעא לא דילמא לא מצמת צמות ולא חמועי מחמע: אין מבשלין וכו': ת"ר יבמים אין לי אלא במים שאר משקין מניין אמרת קל וחומר ומה מים שאין מפיגין טעמן אסורין שאר משקין שמפיגין טעמן לא כ"ש רבי אומר במים אין לי אלא מים שאר משקין מניין א"ל ובושל מבושל מ"מ מאי בנייהו איכא בנייהו צלי קדר ורבנן האי בשל מבושל מאי עבדי להו מבעי ליה לברתניא (ב) בשלו ואח"כ צלאו או שצלאו ואח"כ בשלו חייב בשלמא בשלו ואח"כ צלאו חייב דהא בשליה אלא צלאו ואח"כ בשלו הא צלי אש הוא אמאי אמר רב כהנא הא מני רבי יוסי היא (ג) דתניא יוצאין ברקיק השרוי ובמבושל שלא נימוח דברי ר"מ רבי יוסי אומר יוצאין ברקיק השרוי אבל לא במבושל אע"פ שלא נימוח עולא אמר אפילו תיבא ר"מ שאני הכא דאמר קרא (ב) ובשל מבושל מ"מ ת"ר יבול צלאו כל צורכו יהא חייב ת"ל יאל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל במים נא ובשל מבושל אמרתי לך ולא שצלאו כל צורכו היכי דמי אמר רב אשי דשויה חרובא תנו רבנן יבול אכל בזית חי יהא חייב תלמוד לומר אל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל נא ובשל אמרתי לך ולא יבול יהא מותר תלמוד לומר יכי אם צלי אש היכי דמי נא אמר רב כדאמרי פרסאי אברנים (ד) אמר רב חסדא המבשל בחמי טבריא בשבת פטור פסח שבשלו בחמי טבריא חייב מאי שנא בשבת דלא דתולדות אש בעינן וליכא פסח נמי לאו תולדות אש הוא אמר רבא מ"מ חייב דקתני דקא עבר משום צלי אש רב חייא בריה דרב נתן מתני לה להא דרב חסדא בהדיא א"ר חסדא המבשל בחמי טבריא בשבת פטור ופסח שבשלו בחמי טבריא חייב שעבר משום צלי אש אמר (ד) רבא (ב) אכלו נא לוקה

מלקות על אכילתו: ר' יוסי היא. דאמר בישול לאחר אפיה בישול הוא: **יוצאין**. ידי חובת מנה ברקיק השרוי בתבשיל לאחר אפיייתו ואף על פי שמתמסמם לחם הוא כל זמן שהוא קיים שלא נימוח לגמרי וכן בתבשיל: **אכל לא במבושל**. דלאו לחם קרינא ביה ואע"פ שכבר נאפה בתנור הואיל וחזר וביטלו ביטלו מתורת לחם: **שאינו נהא**. דרבייה קרא ובשל מבושל דהוי ליה למכתב ומבושל וגזירת הכתוב היא בפסח: **יבול צלאו כל צורכו**. ואח"כ בשלו יהא חייב והאי תנא הוא דאמר לעיל צלאו ואח"כ ביטלו חייב. ליגנא אחריה יבול צלאו כל צורכו דשויה חרובא כדמפרש יהא חייב דלאו צלי אש הוא אלא קלי אש ושרוף זה עיקר וראשון אינו כלום דהוא תנא כיון דרבי קרא צלאו ואחר כך ביטלו מה לי שויה חרובא מה לי לא שויה: **חרובא**. שרוף: חי. לגמרי שלא נכלה כלל: **נא**. צלי ואינו צלי: **יבול** יהא מוסר. לאכול ממנו חי לכתחלה דאפי' איסורא נמי ליכא תלמוד לומר אל תאכלו ממנו נא כי אס עלי אש ולא זה שאינו צלי והוי לאו שבכללות והאי תנא סבר אין לוקין על לאו שבכללות: **כדאמרי פרסאי אברנים**. אותה צליה שבשולן פרסי קרייה אברנים בלשון הקודש קרי נא: **חמי טבריא**. מעינות רותחין: **פסח שביטלו בחמי טבריא** חייב. על אכילתו וקא סלקא דעתך משום דלא תאכל מבושל: דלאו פולדות אש היא. הלכך לאו בישול הוא דליהוי

חייב משום אב מלאכה: **משום צלי אש**. לאו דלא תאכל כי אס עלי אש איכא ולא לאו דבישול וסבר לוקין על לאו שבכללות: **בהדיא**. דחייב רב חסדא משום צלי אש ולא משום בישול: לוקה

לרבי יוסי דאית ליה הכא גבי מנה דבישול מצטל האפיה ה"ג בישול מצטל מהם ע"כ ריק ודמי ע"כ לא קאמר רבי יוסי אלא דבעינן טעם מנה (א) ועולא לטעמיה דלא בעי לדחויא הכא טעמא דרבי יוסי דבעינן טעם מנה ומהם נמי קאמר לרבי יוסי מבדק שהכל

(א) [שירובין קב: וע"ג], (ב) [לעיל מ. א. א] [מסכתא פ"ה ה"ט], (ד) בבב"ב נ"א: (ה) [ע"י מוס' חולין קטו. ד"ה שאין], (ו) שבת מ. א. (ז) יותר נכון לגרוס מאי חייב דקאמר, (ח) ב"מ קטו. א. (ט) נג"ה הכ"מ בפרק ח' מהלכות ק"פ דין ד' אמר אביי אכל נא לוקה וכו' רבא אמר אין לוקין על לאו שבכללות וכו' הכ"מ עוד בפרק י"ח מהלכות הכ"מ פ"ה מהלכות מירות דין ח' וראה לגיפתסס ממ"ש מוס' שבת דף כג: ד"ה גזירה ושרד שם ע: ד"ה נדע וכו' דאין מהדק להקדים רבא לאבי וכו' בשאר דוכאי וכו' ה"ה פ"ד ד"מ סימן י"ט על מליטו ככל ה"ש שקבע דמי רבא קודם וכו' ע"ה. (י) ש"ך לעיל במשנה (ג) [ג' ד"ה דבישול].

תורה אור השלם

1. אל תאכלו ממנו נא ובושל מבושל במקום כי אם צלי אש ראשו על כרקיע ועל קרבו: שמות יב ט

הגהות הב"ח

(א) גמ' אין הלכה כרבי יוסי מאי לאו מדא מצמת מחמע וכו' כ"ל ותובתו ממתו הוא ותיבת הא נמקח: (ב) רש"י ד"ה מאי לאו וכו' אלמא בשאר משקין אחרוני כ"ל ותיבת הוא נמקח:

מוסף רש"י

יוצאין ברקיק השרוי. במים, ידי אכילת מנה של מלוא וקרינן ביה לחם עני (בבב"ב דף נח).

מוסף תוספות

א. מחמת הקרידה כמחמתו ומבושלו. מוס' ר"פ. ב. שנתבשל שם מחום התנור. רש"י שם. ג. אפי' דליכא קרא. ח' ה"ן. ד. דהא הוי תחילתו עיטא וסופו סופגנין. מוס' ר"פ. ה. פ"י טעם מנה לחם עוני, אבל לחם מיהא הוי. מוס' שאנן.